

فصل پنجم

ساخت و نیرو

رکود اقتصادی جهان که در سال ۲۰۰۱ با حمله تروریستی به آمریکا تشدید شد، از اوایل سال ۲۰۰۲ بهبود نسبی یافت و رشد اقتصادی جهان از ۲/۳ درصد در سال ۲۰۰۱ به ۳/۰ درصد در سال ۲۰۰۲ رسید. افزایش رشد اقتصادی جهان موجب شد که در سال ۲۰۰۲ مصرف انرژی‌های اولیه در جهان به ۱۸۸/۹ میلیون بشکه معادل نفت در روز برسد که نسبت به سال قبل از آن، ۲/۶ درصد افزایش داشت. مصرف انرژی‌های اولیه در ایران در سال ۲۰۰۲، ۲/۳ میلیون بشکه معادل نفت در روز بود که نسبت به سال ۲۰۰۱ تغییر چندانی نداشت.

در این سال عرضه جهانی نفت با ۰/۴ درصد کاهش به ۷۶/۴ میلیون بشکه در روز و تقاضای جهانی نفت با ۲/۰ درصد رشد به ۷۷/۵ میلیون بشکه در روز رسید. به این ترتیب بازار جهانی روزانه بطور متوسط با ۱/۱ میلیون بشکه کمبود عرضه روبرو شد که عمدتاً به دلیل کاهش عرضه اوپک در طول این سال بود. در سال مورد بررسی میانگین تولید نفت خام جهان با ۰/۶ درصد کاهش نسبت به سال ۲۰۰۱ به ۷۳/۹ میلیون بشکه در روز رسید. در این سال تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک با ۶/۲ درصد کاهش به ۲۸/۲ میلیون بشکه در روز رسید که ۳۸/۲ درصد از تولید نفت خام جهان را تشکیل می‌داد. در سال مورد بررسی مصرف نفت جهان به ۷۵/۷ میلیون بشکه در روز بالغ شد که نسبت به سال ماقبل ۰/۴ درصد رشد نشان می‌دهد.

متعاقب حملات تروریستی به آمریکا و تعمیق رکود اقتصادی در جهان، قیمت‌های نفت در اواخر سال ۲۰۰۱ روندی نزولی یافت، لیکن از اوایل سال ۲۰۰۲ قیمت‌های نفت با روندی صعودی همراه شد و این روند تا پایان سال ادامه داشت. بطوریکه میانگین قیمت هر بشکه سبد نفتی اوپک با ۳۳/۷ درصد افزایش از ۱۹/۹۵ دلار در سه ماهه اول به ۲۶/۶۷ دلار هر بشکه در سه ماهه چهارم سال ۲۰۰۲ رسید.

کاهش تولید اوپک در این سال در راستای تنظیم بازار و تامین اهداف قیمتی این سازمان (۲۸-۲۲ دلار برای هر بشکه سبد نفتی اوپک) صورت گرفت. در این سال تولید اعضای خاورمیانه‌ای اوپک با ۶/۶ درصد کاهش به ۱۹/۰ میلیون بشکه در روز و تولید سایر اعضا با ۵/۳ درصد کاهش به ۹/۳ میلیون بشکه در روز رسید.

در سال ۲۰۰۲ میانگین مصرف فرآورده‌های نفتی کشورهای عضو اوپک به ۴/۸ میلیون بشکه در روز رسید که نسبت به سال ۲۰۰۱، ۰/۷ درصد افزایش یافت. کشور عربستان سعودی با ۱/۴ میلیون بشکه در روز، بیشترین و کشور قطر با ۰/۰۴ میلیون بشکه در روز، کمترین مصرف‌کننده فرآورده‌های نفتی در بین اعضای اوپک محسوب می‌شوند. میانگین مصرف فرآورده‌های نفتی در ایران در سال ۲۰۰۲ معادل ۲۳/۳ درصد از کل مصرف اوپک بود.

در سال ۱۳۸۱ در چارچوب مصوبات اوپک جهت تنظیم بازار و تثبیت بهای نفت، تولید نفت خام ایران با ۸/۵ درصد کاهش نسبت به سال قبل از آن، به ۳/۴ میلیون بشکه در روز (در حد سهمیه تولید تعیین شده از سوی اوپک) رسید. همچنین در این سال صادرات نفت خام ایران با ۸/۵ درصد کاهش به ۲/۰ میلیون بشکه در روز و صادرات فرآورده های نفتی با ۲۳/۴ درصد رشد به ۲۶۹ هزار بشکه در روز رسید.

در سال مورد بررسی، نفت خام تحویلی به پالایشگاه های کشور با ۵/۱ درصد کاهش به ۱/۳ میلیون بشکه در روز و مصرف فرآورده های نفتی داخلی نیز به حدود ۱ میلیون بشکه در روز محدود شد.

در سال ۱۳۸۱ میانگین قیمت داخلی فرآورده های نفتی معادل ۱۰ درصد افزایش یافت، بطوریکه بهای هر لیتر بنزین موتور، نفت گاز، نفت سفید و نفت کوره به ترتیب به ۵۰۰، ۱۳۰، ۱۳۰ و ۷۰ ریال بالغ شد.

در سال مورد بررسی تولید گاز طبیعی کشور (بدون احتساب گاز تزریقی به چاه های نفت) معادل ۹۶/۱ میلیارد متر مکعب بود که نسبت به سال ۱۳۸۰، ۱۱/۱ درصد افزایش نشان می دهد. مصرف داخلی گاز طبیعی نیز با ۱۳/۱ درصد رشد به ۷۶/۰ میلیارد متر مکعب بالغ گردید.

در سال ۱۳۸۱ تولید برق کشور با رشدی معادل ۹/۳ درصد به ۱۴۲/۱ میلیارد کیلووات ساعت افزایش یافت که ۱۳۶/۲ میلیارد کیلو وات ساعت توسط نیروگاه های تحت مدیریت وزارت نیرو و ۵/۹ میلیارد کیلووات ساعت توسط سایر موسسات تولید شد. مصرف برق کشور نیز با ۸/۱ درصد افزایش به ۱۰۵/۱ میلیارد کیلووات ساعت رسید که بخش های خانگی و صنعتی به ترتیب با ۳۳/۳ و ۳۱/۹ درصد بیشترین سهم را در مصرف برق به خود اختصاص دادند.

اعتبارات ملی مصوب برای امور نفت، گاز و برق در سال ۱۳۸۱ معادل ۲۵۶۴/۴ میلیارد ریال بود. رقم فوق شامل برنامه تنظیم و اجرای سیاست های دولت در امور نفت گاز، پتروشیمی و صنایع وابسته می باشد و لذا بخشی از آن به پتروشیمی تعلق دارد.

جهان

مصرف انرژی های اولیه

در سال ۲۰۰۲ مصرف انرژی های اولیه^(۱) در جهان به ۱۸۸/۹ میلیون بشکه معادل نفت در روز رسید که نسبت به سال قبل از آن، ۲/۶ درصد افزایش داشت. از کل مصرف انرژی های اولیه جهان ۱۷۸/۷ میلیون بشکه معادل نفت در روز مربوط به کشورهای غیر اوپک و ۱۰/۲ میلیون بشکه معادل نفت در روز مربوط به کشورهای عضو اوپک می باشد. مصرف انرژی های اولیه در کشورهای عضو سازمان همکاری های اقتصادی و توسعه (OECD) در سال ۲۰۰۲ به ۱۰۷/۴ میلیون بشکه معادل نفت در روز رسید که نسبت به سال قبل از آن ۰/۷ درصد افزایش داشت. بیشترین مصرف انرژی اولیه در جهان شامل ۷۰/۷ میلیون بشکه معادل نفت در روز مربوط به نفت و کمترین مصرف مربوط به برق آبی با ۱۱/۹ میلیون بشکه معادل نفت در روز بود.

مصرف انرژی های اولیه در ایران در سال ۲۰۰۲، ۲/۳ میلیون بشکه در روز معادل نفت بود که نسبت به سال ۲۰۰۱ تغییری نداشت. انرژی های اولیه مورد مصرف در ایران عمدتاً شامل نفت و گاز طبیعی هستند و سایر انرژی ها سهم قابل توجهی را در مصرف انرژی های اولیه ندارند.

۱- شامل نفت، گاز طبیعی، زغال سنگ، انرژی هسته ای و برق آبی.

مصرف انرژی‌های اولیه جهان در سال ۲۰۰۲

(میلیون بشکه در روز معادل نفت)

کشور	نفت	گاز طبیعی	زغال سنگ	انرژی هسته‌ای	برق آبی	جمع کل
غیر اوپک	۶۶/۲	۴۰/۹	۴۸/۲	۱۲/۳	۱۱/۹	۱۷۸/۷
کشورهای عضو OECD	۴۳/۸	۲۴/۸	۲۲/۴	۱۰/۵	۵/۸	۱۰۷/۴
اوپک	۴/۵	۴/۹	۰	۰	۰	۱۰/۲
ایران	۱/۱	۱/۲	۰	۰	۰	۲/۳
کل	۷۰/۷	۴۵/۸	۴۸/۲	۱۲/۳	۱۱/۹	۱۸۸/۹

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۰۳

ذخایر اثبات شده نفت خام

در سال ۲۰۰۲ ذخایر اثبات شده نفت خام جهان معادل ۱۰۴۷/۷ میلیارد بشکه بود که نسبت به سال ۲۰۰۱ حدود ۰/۲ درصد کاهش داشت. در این سال ذخایر اثبات شده نفت خام کشورهای عضو اوپک حدود ۸۱۹/۰ میلیارد بشکه بود که ۷۸/۲ درصد از ذخایر جهان را تشکیل می‌دهد. در این سال میزان ذخایر اثبات شده نفت خام کشورهای غیر اوپک معادل ۲۲۸/۷ میلیارد بشکه بود که ۲۱/۸ درصد از ذخایر نفت خام جهان است. سهم ایران از ذخایر اثبات شده جهان حدود ۸/۶ درصد می‌باشد. شایان ذکر است که بیشترین ذخایر نفت جهان (حدود ۶۸۵/۶ میلیارد بشکه) در منطقه خاورمیانه واقع است.

ذخایر اثبات شده نفت خام جهان

(میلیارد بشکه)

کشور	سال			درصد تغییر		سهم (درصد)
	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	۲۰۰۲	۲۰۰۱	
غیر اوپک	۲۲۸/۷	۲۳۱/۵	۲۳۱/۸	-۰/۱	-۰/۱	۲۱/۸
کشورهای عضو OECD	۷۲/۰	۸۴/۵	۸۵/۳	-۱۴/۸	-۰/۹	۶/۹
اوپک	۸۱۹/۰	۸۱۸/۸	۸۱۴/۴	*	۰/۵	۷۸/۲
ایران	۸۹/۷	۸۹/۷	۸۹/۷	۰	۰	۸/۶
کل	۱۰۴۷/۷	۱۰۵۰/۳	۱۰۴۶/۲	۰/۴	-۰/۲	۱۰۰/۰

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۰۳

عرضه و تقاضا

در سال ۲۰۰۲ عرضه جهانی نفت با ۰/۴ درصد کاهش به ۷۶/۴ میلیون بشکه در روز و تقاضای جهانی نفت با ۲/۰ درصد رشد به ۷۷/۵ میلیون بشکه در روز رسید. به این ترتیب بازار جهانی بطور متوسط روزانه با ۱/۱ میلیون بشکه کاهش عرضه روبرو شد که عمدتاً به دلیل کاهش عرضه اوپک در طول این سال بود.

موازنه عرضه و تقاضای جهانی نفت

(میلیون بشکه در روز)

متوسط سال	سال ۲۰۰۲				متوسط سال ۲۰۰۱
	سه ماهه اول	سه ماهه دوم	سه ماهه سوم	سه ماهه چهارم	
عرضه	۷۵/۹	۷۵/۶	۷۶/۱	۷۷/۸	۷۶/۷
تقاضا	۷۷/۸	۷۶/۰	۷۷/۱	۷۸/۸	۷۶/۰
موازنه	-۱/۹	-۰/۴	-۱/۰	-۱/۰	۰/۷

ماخذ: گزارش چشم انداز کوتاه مدت انرژی - اداره اطلاعات انرژی آمریکا - آوریل ۲۰۰۳

تولید نفت خام

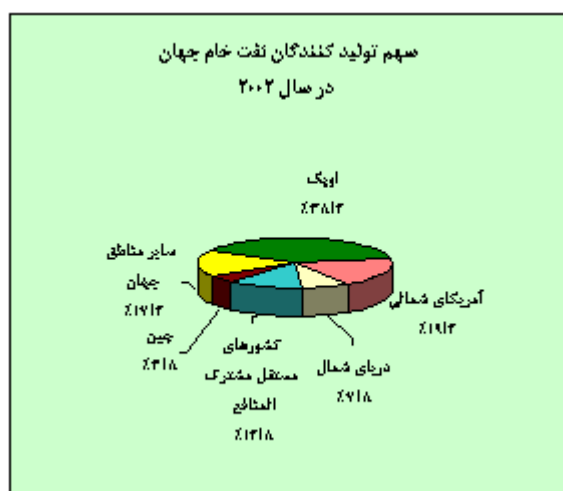
در سال مورد بررسی میانگین تولید نفت خام جهان با ۰/۶ درصد کاهش نسبت به سال ۲۰۰۱ به ۷۳/۹ میلیون بشکه در روز رسید. در این سال تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک با ۶/۲ درصد کاهش به ۲۸/۲ میلیون بشکه در روز رسید که ۳۸/۲ درصد از تولید نفت خام جهان را شامل می‌شد. علت این امر کاهش سقف تولید اوپک در راستای رسیدن به محدوده قیمتی مورد نظر این سازمان (۲۸-۲۲ دلار برای هر بشکه سبد نفتی اوپک) بود. منطقه خاورمیانه با تولید ۲۰/۹ میلیون بشکه در روز بیشترین میزان تولید نفت خام را در سال ۲۰۰۲ داشته است.

تولید نفت خام جهان^(۱)

سهام (درصد)		درصد تغییر		سال			
۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	
۶۱/۸	۵۹/۵	۳/۳	۱/۴	۴۵/۷	۴۴/۲	۴۳/۶	غیر اوپک
۲۹/۱	۲۸/۷	۰/۸	-۰/۹	۲۱/۵	۲۱/۳	۲۱/۵	کشورهای عضو OECD
۳۸/۲	۴۰/۵	-۶/۲	-۲/۹	۲۸/۲	۳۰/۱	۳۱/۰	اوپک
۴/۶	۵/۰	-۸/۵	-۲/۶	۳/۴	۳/۷	۳/۸	ایران
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۰/۶	-۰/۴	۷۳/۹	۷۴/۳	۷۴/۶	کل

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۰۳ ۱- شامل NGL، پلمه سنگ نفتی (Shale Oil) و شنهای آغشته به نفت (Oil Sands) نیز می‌باشد.

مصرف نفت خام

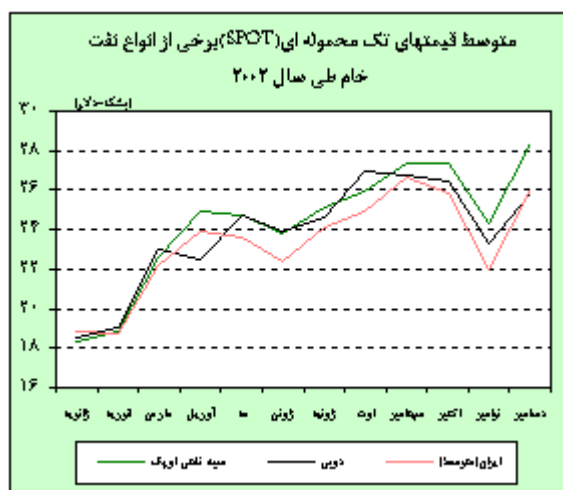
در سال ۲۰۰۲ مصرف نفت خام جهان به ۷۵/۷ میلیون بشکه در روز رسید که نسبت به سال ماقبل ۰/۴ درصد رشد نشان می‌دهد. در این سال مصرف کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه (OECD) با ۰/۳ درصد کاهش نسبت به سال ۲۰۰۱ به ۴۷/۵ میلیون بشکه در روز بالغ شد. باتوجه به تولید نفت خام در این گروه از کشورها، ۵۴/۷ درصد از مصرف آنها در سال ۲۰۰۲ از طریق واردات تامین گردید.

مصرف نفت جهان^(۱)

سهام (درصد)		درصد تغییر		سال			
۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	
۹۳/۷	۹۳/۷	۰/۴	۰/۱	۷۱/۰	۷۰/۷	۷۰/۶	غیر اوپک
۶۲/۷	۶۳/۰	-۰/۳	.	۴۷/۵	۴۷/۶	۴۷/۶	کشورهای عضو OECD
۶/۳	۶/۲	۰/۷	۰/۹	۴/۸	۴/۷	۴/۷	اوپک (۲)
۱/۵	۱/۵	.	-۸/۳	۱/۱	۱/۱	۱/۲	ایران
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۰/۳	۰/۴	۷۵/۷	۷۵/۵	۷۵/۲	کل

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۰۳
 ۱- شامل تقاضای داخلی نفت، سوخت‌های هوایی و دریایی، سوخت پالایشگاه‌ها و ضایعات نفتی می‌باشد.
 ۲- عراق، نیجریه و لیبی را شامل نمی‌شود.

روند قیمت‌ها

متعاقب حملات تروریستی به آمریکا و تعمیق رکود اقتصادی در جهان در اواخر سال ۲۰۰۱، از اوایل سال ۲۰۰۲ قیمت‌های نفت روندی صعودی یافته و این روند تا پایان سال ادامه یافت. بطوریکه میانگین قیمت هر بشکه سبد نفتی اوپک با ۳۳/۷ درصد افزایش از ۱۹/۹۵ دلار در سه ماهه اول به ۲۶/۶۷ دلار در سه ماهه چهارم سال ۲۰۰۲ رسید. بطور کلی علاوه بر بهبود شرایط اقتصاد جهانی و فشار حاصل از مازاد تقاضا، عواملی نظیر بحران در خاورمیانه، قطع صادرات نفت عراق، اعتصاب در بخش نفت کشور ونزوئلا، تصمیم اوپک در خصوص عدم تغییر

سه‌ماهه‌های تولید اعضا و نیز کاهش حجم ذخیره‌سازی نفت موجب تداوم افزایش قیمت‌ها در سال ۲۰۰۲ شدند.

متوسط قیمت‌های تنگ محموله‌ای (spot) برخی از انواع نفت خام

(بشکه - دلار)

مشخصات	متوسط سال ۲۰۰۱	سال ۲۰۰۲				سه ماهه اول سال ۲۰۰۳
		سه ماهه اول	سه ماهه دوم	سه ماهه سوم	سه ماهه چهارم	
ایران	۲۲/۲۹	۱۹/۹۰	۲۳/۲۹	۲۵/۲۶	۲۴/۶۰	۲۸/۶۴
سبد نفت خام اوپک	۲۳/۱۲	۱۹/۹۵	۲۴/۴۸	۲۶/۱۷	۲۶/۶۷	۳۰/۵۸
انگلیس	۲۴/۴۶	۲۱/۱۴	۲۵/۰۳	۲۶/۹۲	۲۶/۸۴	۳۱/۶۱
آمریکا	۲۶/۰۰	۲۱/۵۸	۲۶/۲۹	۲۸/۲۷	۲۸/۳۲	۳۴/۲۰

ماخذ: بولتن ماهانه اوپک، سپتامبر ۲۰۰۲ و آوریل ۲۰۰۳ و نشریه هفتگی اوپک و بازار نفت - وزارت نفت

ذخایر اثبات شده گاز طبیعی

در سال ۲۰۰۲ ذخایر اثبات شده گاز طبیعی در جهان معادل ۱۵۵/۸ هزار میلیارد متر مکعب بود که نسبت به سال ۲۰۰۱ حدود ۰/۱ درصد افزایش داشت. در سال مذکور ذخایر اثبات شده گاز طبیعی کشورهای غیر اوپک معادل ۸۵/۳ هزار میلیارد متر مکعب بود که از این میان ۱۵/۴ هزار میلیارد متر مکعب آن به کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه (OECD) تعلق داشت. همچنین در این سال کشورهای عضو اوپک ۷۰/۵ هزار میلیارد متر مکعب (معادل ۴۵/۳ درصد) و ایران ۲۳/۰ هزار میلیارد متر مکعب (۱۴/۸ درصد) از ذخایر اثبات شده گاز طبیعی جهان را در اختیار داشتند.

ذخایر اثبات شده گاز طبیعی

(هزار میلیارد متر مکعب)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال			
	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	
غیر اوپک	۵۴/۷	۵۴/۸	۰	۱/۸	۸۵/۳	۸۳/۸
کشورهای عضو OECD	۹/۹	۹/۶	۳/۵	۱۰/۶	۱۵/۴	۱۳/۴
اوپک	۴۵/۳	۴۵/۲	۰/۳	۵/۹	۷۰/۵	۶۶/۴
ایران	۱۴/۸	۱۴/۸	۰	۰	۲۳/۰	۲۳/۰
کل	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۰/۱	۳/۶	۱۵۵/۸	۱۵۰/۲

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۰۳

تولید گاز طبیعی^(۱)

در سال ۲۰۰۲ تولید گاز طبیعی جهان با ۱/۴ درصد رشد نسبت به سال ۲۰۰۱ به ۲۵۲۷/۶ میلیارد متر مکعب رسید. کشورهای غیر اوپک با تولید ۲۱۲۱/۰ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی ۸۳/۹ درصد از تولید جهان را دارا بودند و کشورهای عضو اوپک نیز با تولید ۴۰۶/۶ میلیارد متر مکعب ۱۶/۱ درصد از تولید گاز طبیعی در جهان را به خود اختصاص دادند. ایران نیز با تولید ۶۴/۵ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی دارای سهمی معادل ۲/۶ درصد بود.

تولید گاز طبیعی جهان

(میلیارد متر مکعب)

سال	درصد تغییر		سهم (درصد)	سال		
	۲۰۰۲	۲۰۰۱		۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰
غیر اوپک	۲۱۲۱/۰	۲۰۹۶/۳	۲۰۵۴/۱	۲/۱	۱/۲	۸۳/۹
کشورهای عضو OECD	۱۰۹۰/۸	۱۰۹۶/۵	۱۰۷۹/۸	۱/۵	-۰/۵	۴۳/۲
اوپک	۴۰۶/۶	۳۹۷/۰	۳۸۱/۶	۴/۰	۲/۴	۱۶/۱
ایران	۶۴/۵	۶۳/۳	۶۰/۲	۵/۱	۱/۹	۲/۶
کل	۲۵۲۷/۶	۲۴۹۳/۳	۲۴۳۵/۷	۲/۴	۱/۴	۱۰۰/۰

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۰۳

مصرف گاز طبیعی

در سال مورد بررسی مصرف گاز طبیعی در جهان به ۲۵۳۵/۵ میلیارد متر مکعب رسید که نسبت به سال ۲۰۰۱، ۲/۸ درصد رشد نشان می‌دهد. در این سال مصرف کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه (OECD) با ۱۳۷۲/۷ میلیارد متر مکعب رسید که ۵۴/۱ درصد از مصرف جهان را تشکیل می‌دهد. مصرف کشورهای غیر اوپک و کشورهای عضو اوپک به ترتیب به ۲۲۶۴/۲ و ۲۷۱/۳ میلیارد متر مکعب رسید. مصرف گاز طبیعی ایران نیز ۶۷/۹ میلیارد متر مکعب بود که ۳/۴ میلیارد متر مکعب آن از محل واردات تامین شده است.

مصرف گاز طبیعی جهان

(میلیارد متر مکعب)

سال	درصد تغییر		سهم (درصد)	سال		
	۲۰۰۲	۲۰۰۱		۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰
غیر اوپک	۲۲۶۴/۲	۲۲۰۰/۲	۲۱۹۶/۴	۰/۲	۲/۹	۸۹/۳
کشورهای عضو OECD	۱۳۷۲/۷	۱۳۴۰/۴	۱۳۵۴/۴	-۱/۰	۲/۴	۵۴/۱
اوپک	۲۷۱/۳	۲۶۶/۱	۲۴۶/۶	۷/۹	۲/۰	۱۰/۷
ایران ^(۱)	۶۷/۹	۶۵/۰	۶۳/۰	۳/۲	۴/۵	۲/۷
کل	۲۵۳۵/۵	۲۴۶۶/۳	۲۴۴۳/۰	۱/۰	۲/۸	۱۰۰/۰

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۰۳

۱- اختلاف بین تولید و مصرف گاز طبیعی عمدتاً مربوط به واردات گاز می‌باشد.

۱- منظور از تولید در این بخش، تولید تجاری است و شامل مقادیر گاز تولید شده که به مصرف رسیده است، می‌باشد.

اوپک

مصرف انرژی‌های اولیه

مصرف انرژی‌های اولیه در کشورهای عضو اوپک از ۱۰/۰ میلیون بشکه معادل نفت در روز در سال ۲۰۰۱ به ۱۰/۲ میلیون بشکه معادل نفت در روز در سال ۲۰۰۲ رسید. انرژی‌های اولیه مورد مصرف کشورهای عضو اوپک عمدتاً شامل نفت و گاز طبیعی می‌باشد. برق آبی و زغال سنگ به میزان بسیار محدود مورد استفاده ایران، ونزوئلا و اندونزی قرار گرفته و انرژی هسته‌ای در هیچیک از کشورهای اوپک کاربرد ندارد. اعضای خاورمیانه (شامل عربستان سعودی، ایران، کویت، امارات متحده عربی و قطر) با ۶/۲ میلیون بشکه معادل نفت در روز مصرف بیشتری را نسبت به سایر اعضا (ونزوئلا، اندونزی و الجزایر) داشتند. کشورهای ایران و عربستان سعودی با ۲/۳ میلیون بشکه معادل نفت در روز بیشترین میزان مصرف را در بین کشورهای اوپک داشته‌اند.

مصرف انرژی‌های اولیه اوپک در سال ۲۰۰۲^(۱)

کشور	نفت	گاز طبیعی	زغال سنگ	انرژی هسته‌ای	برق آبی	جمع کل
اعضای خاورمیانه	۲/۸	۳/۳	-	۰	-	۶/۲
عربستان سعودی	۱/۳	۱/۰	۰	۰	۰	۲/۳
ایران	۱/۱	۱/۲	-	۰	-	۲/۳
کویت	۰/۲	۰/۲	۰	۰	۰	۰/۴
امارات متحده عربی	۰/۲	۰/۷	۰	۰	۰	۱/۰
قطر	۰/۰	۰/۲	۰	۰	۰	۰/۲
سایر اعضا	۱/۷	۱/۶	۰/۴	۰	۰/۳	۴/۰
کل	۴/۵	۴/۹	۰/۴	۰	۰/۳	۱۰/۲

(میلیون بشکه معادل نفت در روز)

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۰۳
۱- عراق، لیبی و نیجریه را شامل نمی‌شود.

ذخایر نفت خام

در سال ۲۰۰۲ ذخایر نفت خام اوپک به ۸۱۹/۰ میلیارد بشکه رسید که نسبت به سال ۲۰۰۱ تغییر محسوسی نداشت. از بین ۱۱ کشور عضو اوپک بیشترین ذخایر به عربستان سعودی با ۲۶۱/۸ میلیارد بشکه و سپس به عراق با ۱۱۲/۵ میلیارد بشکه تعلق دارد و ایران (پس از امارات متحده عربی و کویت) با ۸۹/۷ میلیارد بشکه دارای مقام پنجم است.

ذخایر اثبات شده نفت خام اوپک

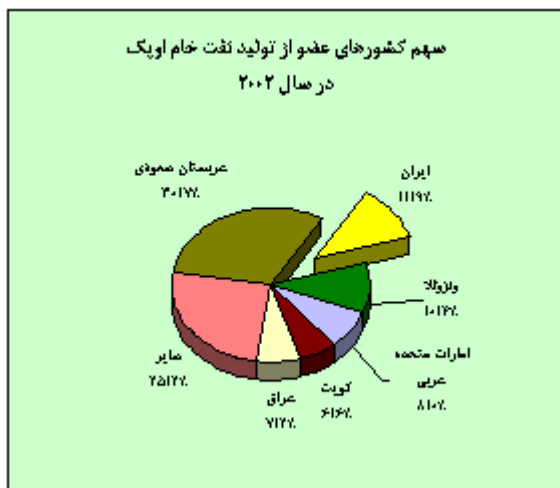
(میلیارد بشکه)

کشور	سال			درصد تغییر		سهم (درصد)
	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۲	
اعضای خاورمیانه	۶۷۱/۴	۶۷۳/۴	۶۷۳/۵	۰/۳	*	۸۲/۲
عربستان سعودی	۲۶۱/۷	۲۶۱/۸	۲۶۱/۸	۰	۰	۳۲/۰
ایران	۸۹/۷	۸۹/۷	۸۹/۷	۰	۰	۱۱/۰
عراق	۱۱۲/۵	۱۱۲/۵	۱۱۲/۵	۰	۰	۱۳/۷
کویت	۹۶/۵	۹۶/۵	۹۶/۵	۰	۰	۱۱/۸
امارات متحده عربی	۹۷/۸	۹۷/۸	۹۷/۸	۰	۰	۱۱/۹
قطر	۱۳/۲	۱۵/۱	۱۵/۲	۱۴/۴	۰/۷	۱/۹
سایر اعضا	۱۴۳/۰	۱۴۵/۴	۱۴۵/۵	۱/۷	۰/۱	۱۷/۸
کل	۸۱۴/۴	۸۱۸/۸	۸۱۹/۰	۰/۵	*	۱۰۰/۰

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۰۳

تولید نفت خام

در سال مورد بررسی، میانگین تولید نفت خام اوپک با ۶/۲ درصد کاهش نسبت به سال ماقبل به ۲۸/۲ میلیون بشکه در روز رسید. کاهش تولید اوپک در این سال در راستای تامین اهداف قیمتی این سازمان (۲۸-۲۲ دلار هر بشکه از سبد نفتی اوپک) صورت گرفته است. در این سال تولید اعضای خاورمیانه‌ای اوپک با ۶/۶ درصد کاهش به ۱۹/۰ میلیون بشکه در روز و تولید سایر اعضا با ۵/۳ درصد کاهش به ۹/۳ میلیون بشکه در روز رسید. بیشترین میزان تولید اوپک توسط عربستان سعودی با ۸/۶ میلیون بشکه در روز و سهمی معادل ۳۰/۷ درصد صورت گرفته است.

تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک^(۱)

کشور	سال			درصد تغییر		سهم (درصد)	
	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۱
اعضای خاورمیانه	۱۸۹۷۲	۲۰۳۲۰	۲۱۰۳۹	-۳/۴	-۳/۴	۶۷/۲	۶۷/۵
عربستان سعودی	۸۶۸۰	۸۹۹۲	۹۲۹۷	-۳/۵	-۳/۳	۳۰/۷	۲۹/۹
ایران	۳۳۶۶	۳۶۸۰	۳۷۶۶	-۲/۳	-۲/۳	۱۱/۹	۱۲/۲
عراق	۲۰۳۰	۲۳۷۱	۲۵۸۳	-۸/۲	-۸/۲	۷/۲	۷/۹
کویت	۱۸۷۱	۲۰۶۹	۲۱۰۵	-۱/۶	-۱/۶	۶/۶	۶/۹
امارات متحده عربی	۲۲۷۰	۲۴۲۹	۲۴۹۲	-۲/۵	-۲/۵	۸/۰	۸/۱
قطر	۷۵۵	۷۷۹	۷۹۶	-۲/۱	-۲/۱	۲/۷	۲/۶
سایر اعضا	۹۲۶۸	۹۷۸۵	۹۹۳۵	-۱/۵	-۱/۵	۳۲/۸	۳۲/۵
کل	۲۸۲۴۰	۳۰۱۰۵	۳۰۹۷۴	-۲/۸	-۲/۸	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۰۳. ۱- شامل NGL، پلمه سنگ نفتی (shale oil) و شن‌های آغشته به نفت (oil sands) نیز می‌باشد.

در یکصدویستمین اجلاس وزرای نفت اوپک در ۲۶ ژوئن ۲۰۰۲ و نیز اجلاس یکصدویست‌ویکم در ۱۹ سپتامبر ۲۰۰۲، با توجه به چشم‌انداز عرضه و تقاضای نفت جهان و در جهت تداوم ثبات در بازار هیچگونه تغییری در سهمیه تولید اعضا داده نشد و سقف تولید این سازمان در سطح ۲۱/۷ میلیون بشکه در روز ثابت باقی ماند. لیکن در اجلاس یکصدویست و دوم این سازمان در ۱۲ دسامبر ۲۰۰۲ به دلیل تغییرات فصلی و نیز شرایط سیاسی، سقف تولید به میزان ۱/۳ میلیون بشکه در روز افزایش و به ۲۳/۰ میلیون بشکه در روز رسید. همچنین در اجلاس فوق‌العاده این سازمان در ۱۲ ژانویه ۲۰۰۳، به منظور اطمینان از تامین عرضه کافی نفت خام برای مصرف‌کنندگان و احیای شرایط تعادلی در بازار سقف تولید اوپک از اول فوریه به ۲۴/۵ میلیون بشکه در روز افزایش یافت.

سهمیه‌های تعیین شده برای اعضای اوپک

کشور	از اول آوریل ۲۰۰۱	از اول سپتامبر ۲۰۰۱	از اول ژانویه ۲۰۰۲	از اول ژانویه ۲۰۰۳	از اول فوریه ۲۰۰۳
عربستان سعودی	۷۸۶۵	۷۵۴۱	۷۰۵۳	۷۴۷۶	۷۹۶۳
ایران	۳۵۵۲	۳۴۰۶	۳۱۸۶	۳۳۷۷	۳۵۹۷
سایر اعضا ^(۱)	۱۲۷۸۴	۱۲۲۵۴	۱۱۴۶۲	۱۲۱۴۷	۱۲۹۴۰
سقف تولید ^(۱)	۲۴۲۰۱	۲۳۲۰۱	۲۱۷۰۱	۲۳۰۰۰	۲۴۵۰۰

۱- عراق را شامل نمی‌شود.

ماخذ: پایگاه اینترنتی اوپک

مصرف فرآورده‌های نفتی

در سال ۲۰۰۲ میانگین مصرف فرآورده‌های نفتی در کشورهای عضو اوپک^(۱) به ۴/۸ میلیون بشکه در روز رسید که نسبت به سال ۲۰۰۱، ۰/۷ درصد افزایش یافت. کشور عربستان سعودی با ۱/۴ میلیون بشکه در روز بیشترین و کشور قطر با ۰/۰۴ میلیون بشکه در روز کمترین مصرف‌کننده فرآورده‌های نفتی در اوپک محسوب می‌شوند. مصرف فرآورده‌های نفتی در ایران در سال ۲۰۰۲ معادل ۱/۱ میلیون بشکه در روز بود که ۲۳/۳ درصد از کل مصرف اوپک را تشکیل می‌دهد.

مصرف فرآورده‌های نفتی کشورهای عضو اوپک^(۱)

(هزار بشکه در روز)

کشور	سال			درصد تغییر		سهم (درصد)
	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۲	
اعضای خاورمیانه	۲۹۶۱	۲۹۵۵	۲۹۷۹	-۰/۲	+۰/۸	۶۲/۴
عربستان سعودی	۱۳۳۳	۱۳۴۷	۱۳۶۳	۱/۱	۱/۲	۲۸/۵
ایران	۱۱۵۸	۱۱۲۷	۱۱۱۵	-۲/۷	-۱/۱	۲۳/۳
کویت	۲۰۲	۲۰۶	۲۱۰	۲/۰	۲/۱	۴/۴
امارات متحده عربی	۲۴۳	۲۴۵	۲۴۸	۰/۸	۰/۹	۵/۲
قطر	۲۵	۳۰	۴۴	۲۰/۰	۴۵/۷	۰/۹
سایر اعضا	۱۷۴۲	۱۷۹۰	۱۷۹۸	۲/۷	۰/۵	۳۷/۶
کل (۲)	۴۷۰۳	۴۷۴۵	۴۷۷۷	۰/۹	۰/۷	۱۰۰/۰

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۰۳

۱- شامل تقاضای داخلی نفت، سوخت‌های هوایی و دریایی، سوخت پالایشگاه‌ها و ضایعات نفتی می‌باشد.
۲- عراق، نیجریه و لیبی را شامل نمی‌شود.

ذخایر اثبات شده گاز طبیعی

ذخایر اثبات شده گاز طبیعی اوپک در سال ۲۰۰۲ معادل ۷۰/۵ هزار میلیارد متر مکعب بود که نسبت به سال ۲۰۰۱، ۰/۳ درصد افزایش داشت. این افزایش مربوط به کشورهای عربستان سعودی و ونزوئلا بود. کشورهای ایران و قطر به ترتیب با ۲۳/۰ و ۱۴/۴ هزار میلیارد متر مکعب دارای بیشترین ذخایر اثبات شده گاز طبیعی بین کشورهای عضو اوپک می‌باشند.

ذخایر اثبات شده گاز طبیعی کشورهای عضو اوپک

(هزار میلیارد متر مکعب)

کشور	سال			درصد تغییر		سهم (درصد)
	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۲	
اعضای خاورمیانه	۵۰/۸	۵۴/۲	۵۴/۴	۶/۷	+۰/۳	۷۷/۱
عربستان سعودی	۶/۱	۶/۲	۶/۴	۱/۶	۳/۲	۹/۰
ایران	۲۳/۰	۲۳/۰	۲۳/۰	.	.	۳۲/۶
عراق	۳/۱	۳/۱	۳/۱	.	.	۴/۴
کویت	۱/۵	۱/۵	۱/۵	.	.	۲/۱
امارات متحده عربی	۶/۰	۶/۰	۶/۰	.	.	۸/۵
قطر	۱۱/۲	۱۴/۴	۱۴/۴	۲۸/۶	.	۲۰/۴
سایر اعضا	۱۵/۶	۱۶/۱	۱۶/۱	۳/۲	.	۲۲/۹
کل	۶۶/۴	۷۰/۳	۷۰/۵	۵/۹	+۰/۳	۱۰۰/۰

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۰۳

۱-عراق، نیجریه و لیبی را شامل نمی‌شود.

تولید گاز طبیعی

در سال مورد بررسی تولید گاز طبیعی اوپک با ۲/۴ درصد رشد نسبت به سال ۲۰۰۱ به ۴۰۶/۶ میلیارد مترمکعب رسید. بیشترین تولید گاز طبیعی اوپک مربوط به کشورهای الجزایر و اندونزی به ترتیب با ۸۰/۴ و ۷۰/۶ میلیارد مترمکعب می‌باشد. ایران با تولید ۶۴/۵ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی، ۱۵/۹ درصد از کل تولید اوپک را به خود اختصاص داده است.

تولید گاز طبیعی کشورهای عضو اوپک^(۱)

(میلیارد متر مکعب)

کشور	سال			درصد تغییر		سهم (درصد)	
	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۲
اعضای خاورمیانه	۱۸۲/۹	۱۹۹/۴	۲۰۴/۹	۹/۰	۲/۸	۵۰/۲	۵۰/۴
عربستان سعودی	۴۹/۸	۵۳/۷	۵۶/۴	۷/۸	۵/۰	۱۳/۵	۱۳/۹
ایران	۶۰/۲	۶۳/۳	۶۴/۵	۵/۱	۱/۹	۱۵/۹	۱۵/۹
کویت	۹/۶	۹/۵	۸/۷	-۱/۰	-۸/۴	۲/۴	۲/۱
امارات متحده عربی	۳۸/۴	۴۵/۰	۴۶/۰	۱۷/۲	۲/۲	۱۱/۳	۱۱/۳
قطر	۲۴/۹	۲۷/۹	۲۹/۳	۱۲/۰	۵/۰	۷/۰	۷/۲
سایر اعضا	۱۹۸/۷	۱۹۷/۶	۲۰۱/۷	-۰/۶	۲/۱	۴۹/۸	۴۹/۶
کل	۳۸۱/۶	۳۹۷/۰	۴۰۶/۶	۴/۰	۲/۴	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۰۳

۱- گاز طبیعی سوزانده شده، تزریق شده به چاههای نفت و تولید شده جهت مصارف محلی را شامل نمی‌شود.

مصرف گاز طبیعی

در سال ۲۰۰۲ مصرف گاز طبیعی اوپک به ۲۷۱/۳ میلیارد متر مکعب رسید که نسبت به سال ۲۰۰۱، ۲/۰ درصد افزایش نشان می‌دهد. مصرف گاز طبیعی در اعضای خاورمیانه‌ای اوپک با ۳ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۰۱ به ۱۸۳/۰ میلیارد متر مکعب رسید که معادل ۶۷/۵ درصد از مصرف کل اعضا می‌باشد.

مصرف گاز طبیعی کشورهای عضو اوپک

(میلیارد متر مکعب)

کشور	سال			درصد تغییر		سهم (درصد)	
	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۲
اعضای خاورمیانه	۱۶۴/۶	۱۷۷/۷	۱۸۳/۰	۸/۰	۳/۰	۶۶/۸	۶۷/۵
عربستان سعودی	۴۹/۸	۵۳/۷	۵۶/۴	۷/۸	۵/۰	۲۰/۲	۲۰/۸
ایران	۶۳/۰	۶۵/۰	۶۷/۹	۳/۲	۴/۵	۲۴/۴	۲۵/۰
کویت	۹/۶	۹/۵	۸/۷	-۱/۰	-۸/۴	۳/۶	۳/۲
امارات متحده عربی	۳۱/۴	۳۸/۱	۳۹/۳	۲۱/۳	۳/۱	۱۴/۳	۱۴/۵
قطر	۱۰/۸	۱۱/۴	۱۰/۷	۵/۶	-۶/۱	۴/۳	۳/۹
سایر اعضا	۸۲/۰	۸۸/۴	۸۸/۳	۷/۸	-۰/۱	۳۳/۲	۳۲/۵
کل	۲۴۶/۶	۲۶۶/۱	۲۷۱/۳	۷/۹	۲/۰	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۰۳

ایران

تولید و صادرات نفت ایران

در سال ۱۳۸۱ میانگین تولید نفت خام کشور با ۸/۵ درصد کاهش به ۳/۴ میلیون بشکه در روز رسید. در این سال صادرات نفت خام ایران به ۲۰۲۱ هزار بشکه در روز رسید که نسبت به سال ۱۳۸۰ حدود ۸/۵ درصد کاهش داشت. این در حالی بود که صادرات فرآورده‌های نفتی با ۲۳/۴ درصد رشد به ۲۶۹ هزار بشکه در روز رسید. در مجموع کل صادرات نفت ایران (شامل نفت خام و فرآورده‌های نفتی) در سال ۱۳۸۱ معادل ۲۲۹۰ هزار بشکه در روز بود که در مقایسه با سال ۱۳۸۰، ۵/۶ درصد کاهش نشان می‌دهد. در سال مورد بررسی سهم صادرات نفت خام از کل صادرات نفتی کشور در حدود ۸۸/۳ درصد بود. در این سال میانگین بهای هر بشکه نفت خام صادراتی کشور با ۲۰/۳ درصد رشد به ۲۵/۷۴ دلار بالغ شد.

پالایش

در سال ۱۳۸۱ کل نفت خام تحویلی به ۹ پالایشگاه فعال ایران (پالایشگاه‌های آبادان، اصفهان، بندر عباس، تهران، اراک، تبریز، شیراز، کرمانشاه و مجتمع تقطیر لاوان) با ۵/۱ درصد کاهش به ۱۲۹۶ هزار بشکه در روز رسید. بیشترین میزان نفت خام تحویلی به پالایشگاه‌ها مربوط به پالایشگاه آبادان (معادل ۲۹۲ هزار بشکه در روز) بود.

نفت خام تحویلی به پالایشگاهها

(هزار بشکه در روز)

سهم (درصد)	درصد تغییر	سال		
		۱۳۸۱	۱۳۸۰	
۱۳۸۱	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۰	
۲۲/۵	۲۳/۵	۲۹۲	۳۲۱	پالایشگاه آبادان
۲۰/۷	۲۰/۳	۲۶۸	۲۷۷	پالایشگاه اصفهان
۱۵/۵	۱۴/۷	۲۰۱	۲۰۱	پالایشگاه تهران
۱۱/۱	۱۱/۵	۱۴۴	۱۵۷	پالایشگاه اراک
۱۶/۳	۱۶/۱	۲۱۱	۲۲۰	پالایشگاه بندر عباس
۱۳/۹	۱۳/۹	۱۸۰	۱۹۰	سایر پالایشگاهها(۱)
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۲۹۶	۱۳۶۶	کل

ماخذ: وزارت نفت

۱- شامل پالایشگاه‌های تبریز، شیراز، کرمانشاه و مجتمع تقطیر لاوان می‌باشد.

مصرف داخلی فرآورده‌های نفتی

در سال ۱۳۸۱ مصرف کل فرآورده‌های نفتی در داخل کشور به ۱۰۴۹ هزار بشکه در روز تقلیل یافت. بنزین موتور بیشترین رشد و نفت کوره بیشترین کاهش در مصرف را داشتند. بیشترین و کمترین سهم در مصرف فرآورده‌های نفتی به ترتیب به نفت گاز و گاز مایع اختصاص داشت. سهم این دو فرآورده نفتی از کل مصرف به ترتیب ۳۲/۷ و ۵/۱ درصد بود.

بهای داخلی فرآورده‌های نفتی

در سال ۱۳۸۱ میانگین قیمت فرآورده‌های نفتی به میزان ۱۰ درصد افزایش یافت. در این سال بهای هر لیتر بنزین موتور به ۵۰۰ ریال رسید که نسبت به سال ۱۳۸۰ رشدی در حدود ۱۱ درصد را نشان می‌دهد. همچنین بهای نفت سفید، نفت گاز و نفت کوره به ترتیب به ۱۳۰، ۱۳۰ و ۷۰ ریال افزایش یافتند.

سرمایه‌گذاری در بخش نفت

براساس قانون بودجه سال ۱۳۸۲، اعتبار مصوب جهت تنظیم و اجرای سیاستهای دولت در امور نفت، گاز، پتروشیمی و صنایع وابسته برای سال ۱۳۸۱ مبلغ ۱۷۰/۶ میلیارد ریال بود که نسبت به مبلغ پرداختی خزانه در سال ۱۳۸۰ معادل ۱۸۵/۸ درصد رشد نشان می‌دهد.

تولید و مصرف گاز طبیعی

در سال ۱۳۸۱ معادل ۹۶/۱ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی (بدون احتساب گاز تزریق شده به چاههای نفت) تولید شد که نسبت به سال قبل از آن ۱۱/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. از کل تولید گاز طبیعی به میزان ۷۶/۰ میلیارد متر مکعب آن به مصارف داخلی (خانگی، تجاری، صنعتی، نیروگاهها و پالایشگاهها) رسید که نسبت به سال ۱۳۸۰، ۱۳/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. در حالیکه گازهای سوزانده شده با ۱۸/۸ درصد کاهش نسبت به سال ۱۳۸۰ از ۱۳/۳ میلیارد متر مکعب به ۱۰/۸ میلیارد متر مکعب رسید. در سال مورد بررسی حجم گاز مربوط به مصارف محلی و ضایعات به ۸/۰ میلیارد متر مکعب بالغ شد. صادرات گاز طبیعی ایران به ترکیه نیز با ۱۶۰/۰ درصد رشد نسبت به سال قبل به ۱/۳ میلیارد متر مکعب رسید.

سرمایه‌گذاری در بخش گاز

براساس قانون بودجه سال ۱۳۸۲ از محل درآمد عمومی دولت برای سال ۱۳۸۱ مبلغ ۳۵۷/۷ میلیارد ریال اعتبار مصوب به سرمایه‌گذاری در توزیع گاز اختصاص داده شد که نسبت به پرداختی سال ۱۳۸۰ رشد اعتبارات تخصیص یافته به این بخش به میزان ۴۴/۰ درصد بود.

تولید برق

در سال ۱۳۸۱ تولید برق کشور با رشدی معادل ۹/۳ درصد به ۱۴۲۱۱۵ میلیون کیلو وات ساعت افزایش یافت. در این سال بیشترین رشد تولید برق در نیروگاههای آبی به میزان ۵۷/۲ درصد بود و تولید برق در این نیروگاهها به ۷۹۴۸ میلیون کیلو وات ساعت بالغ گردید. همچنین تولید برق نیروگاههای گازی و سیکل ترکیبی نیز با ۲۰/۰ درصد رشد به ۴۵۳۵۸ میلیون کیلو وات ساعت افزایش یافت. در مجموع وزارت نیرو سهمی معادل ۹۵/۹ درصد از تولید برق کشور را به خود اختصاص داد و نیروگاههای بخاری وزارت نیرو نیز بیشترین سهم تولید برق (۵۸/۱ درصد) را در میان نیروگاهها دارا بود. تولید برق نیروگاههای بخاری در سال ۱۳۸۱ معادل ۸۲۵۶۲ میلیون کیلووات ساعت بود.

مصرف برق

در سال ۱۳۸۱ معادل ۱۰۵۰۷۶ میلیون کیلو وات ساعت برق در بخشهای خانگی، صنعتی، عمومی، تجاری، کشاورزی و روشنایی معابر مصرف گردید. در این سال میزان مصرف برق کشور در مقایسه با سال ۱۳۸۰ رشدی معادل ۸/۱ درصد داشت. در سال ۱۳۸۱ بخش خانگی با مصرف ۳۴۹۴۶ میلیون کیلو وات ساعت برق، بیشترین سهم مصرف برق را در میان بخشهای اقتصادی کشور به خود اختصاص داد. سهم مصرف برق در بخش خانگی معادل ۳۳/۳ درصد، بخش صنعتی معادل ۳۱/۹ درصد و کمترین میزان مصرف برق مربوط به برق مصرفی جهت روشنایی معابر با سهمی در حدود ۴/۴ درصد بود. مصرف برق بخش کشاورزی در سال ۱۳۸۱ با رشدی در حدود ۱۲/۲ درصد به ۱۲۴۳۵ میلیون کیلو وات ساعت بالغ گردید.

مصرف برق

(میلیون کیلووات ساعت)

سهم (درصد)	سال		درصد تغییر	سهم (درصد)	
	۱۳۸۱	۱۳۸۰		۱۳۸۱	۱۳۸۰
خانگی	۳۴۹۴۶	۳۲۸۹۱	۶/۲	۳۳/۳	۳۳/۹
صنعتی	۳۳۴۶۹	۳۰۷۳۹	۸/۹	۳۱/۹	۳۱/۶
بازرگانی (عمومی)	۱۲۶۳۰	۱۱۹۵۱	۵/۷	۱۲/۰	۱۲/۳
تجاری	۶۹۲۵	۶۳۹۴	۸/۳	۶/۶	۶/۶
کشاورزی	۱۲۴۳۵	۱۱۰۷۹	۱۲/۲	۱۱/۸	۱۱/۴
روشنایی معابر	۴۶۷۱	۴۱۱۷	۱۳/۵	۴/۴	۴/۲
کل	۱۰۵۰۷۶	۹۷۱۷۱	۸/۱	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰

ماخذ: وزارت نیرو

سرمایه گذاری در بخش برق

بر اساس قانون بودجه سال ۱۳۸۲ تملک داراییهای سرمایه ای (اعتبارات عمرانی) مصوب جهت بخش برق در سال ۱۳۸۱ بالغ بر ۲۰۳۶/۱ میلیارد ریال بود که نسبت به پرداختی خزانه در سال ۱۳۸۰ معادل ۳۵۴/۷ درصد رشد نشان می دهد. از مبلغ فوق ۸۱/۸ درصد به برنامه تولید و مابقی به برنامه توزیع برق اختصاص داشت.

سرمایه گذاری تحقیقات انرژی

بر اساس قانون بودجه سال ۱۳۸۲ تملک داراییهای سرمایه ای (اعتبارات عمرانی) مصوب جهت تحقیقات انرژی در سال ۱۳۸۱ بالغ بر ۵۳/۵ میلیارد ریال بود که نسبت به مبلغ پرداختی خزانه در سال ۱۳۸۰ معادل ۹۳/۸ درصد رشد نشان می دهد.